

The logo for AeQui features the text 'AeQui' in a purple, sans-serif font. A light blue, hand-drawn style line loops around the letters, starting from the top left of the 'A', passing behind the 'e' and 'Q', and ending at the top right of the 'i'.

AeQui

Vlindersingel 220

NL-3544 VM Utrecht

+31 30 87 820 87

www.AeQui.nl

info@AeQui.nl

Lectoraat Cultureel Erfgoed **Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten**

*Verslag van de visitatie op
9 november 2018*

Utrecht
Februari 2019
www.AeQui.nl

Evaluatiebureau voor het hoger onderwijs

Colofon

Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten
Hortusplantsoen 2
1018 TZ Amsterdam

Onderzoekseenheid: Lectoraat Cultureel Erfgoed
Locatie: Amsterdam

Visitatiecommissie

Raoul van Aalst, voorzitter
Joks Janssen, deskundige
Agnes Vugts, deskundige
Jesseka Batteau, secretaris

De visitatie is uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van
AeQui VBI
Vlindersingel 220
3544 VM Utrecht
www.AeQui.nl

Dit document laat zich het beste dubbelzijdig afdrukken.

Inhoudsopgave

Colofon	2
Inhoudsopgave	3
Inleiding	6
1. Onderzoeksprofiel en onderzoeksprogramma	8
2. Organisatie	11
3. Standaard voor onderzoek	14
4. Impact van het onderzoek	16
5. Kwaliteitszorg	19
Bijlagen	21
Bijlage 1 Visitatiecommissie	22
Bijlage 2 Programma visitatie	23
Bijlage 3 Bestudeerde documenten	24

Conclusies en aanbevelingen

Op 9 november 2018 is de onderzoeksgroep Cultureel Erfgoed, onderdeel van Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten, gevisiteerd door een commissie van AeQui. Het totaaloordeel van de commissie is **goed**.

Onderzoeksprofiel en -programma

De commissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie deze standaard als goed. Zij stelt vast dat het lectoraat Cultureel Erfgoed een zeer relevante en onderscheidende visie en missie heeft, sterk gericht op urgente thema's en complexe vragen die in de praktijk leven. Volgens de commissie is het onderzoeksprogramma van het lectoraat concreet, actueel en innovatief en loopt het in veel opzichten vooruit op ontwikkelingen in het erfgoedveld, of dit nu gaat om onderwijs, het beroepenveld of het kennisdomein. De commissie prijst de manier waarop de lectoren vanuit hun eigen expertise en professionele netwerken onderzoeksprojecten hebben geïnitieerd en uitgevoerd.

Organisatie

De commissie heeft veel bewondering voor wat de lectoren met relatief weinig mankracht en middelen hebben weten te realiseren binnen hun aanstellingsperiode. Zij prijst de wijze waarop beide lectoren met grote toewijding en engagement hun onderzoeksopdracht hebben uitgevoerd. Dankzij goede strategische netwerken en samenwerkingsverbanden met partners uit de hele breedte van het erfgoed domein is het lectoraat in staat om relevante en innovatieve onderzoeksprojecten uit te voeren die leiden tot nieuwe (handelings)perspectieven in de beroepspraktijk, het kennisdomein en het onderwijs. De commissie moedigt de AHK aan de inspanningen van haar lectoren nog verder organisatorisch te ondersteunen.

De commissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de wijze waarop de eenheid is georganiseerd, de inzet van mensen en middelen en de interne en externe samenwerkingsverbanden, netwerken en relaties, als **goed**.

Geëxpliciteerde standaard voor onderzoek

De commissie is zeer positief over de kwaliteit van de onderzoeksprojecten die nauw aansluiten bij de vraagstukken en thema's die in het domein van

erfgoed spelen. Het lectoraat heeft haar standaarden voor het onderzoek geëxpliciteerd en de commissie prijst de zorgvuldige en kritisch-reflectieve houding van de lectoren als het gaat om de keuze voor en invulling van de methodieken die zij hanteren. Dat de kwaliteit van onderzoek ook extern wordt getoetst en gevalideerd blijkt uit de honorering van onderzoeksaanvragen en de grote waardering van (inter)nationale *peers* voor de onderzoeksoutput. De commissie is zeer positief over wat er is gerealiseerd. De commissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie de mate waarin de onderzoeksprocessen in overeenstemming met de geëxpliciteerde standaard, als **goed**.

Impact van het onderzoek

De commissie stelt vast dat het lectoraat op vernieuwende en relevante wijze bijdraagt aan het erfgoeddomein in al haar verscheidenheid. Kennis en inzichten uit onderzoek vloeien terug naar het onderwijs in bachelor- en masteropleiding, leiden tot hooggewaardeerde producten en praktijken voor het beroepenveld en resulteren in presentaties bij (inter)nationale congressen en publicaties in boeken, relevante vakbladen en wetenschappelijke tijdschriften. De commissie prijst de wijze waarop het lectoraat erin is geslaagd om met haar onderzoeksprojecten naam te verwerven en zich te onderscheiden binnen het erfgoeddomein. De commissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie de impact van het onderzoek als **goed**.

Kwaliteitszorg

De commissie stelt vast dat de onderzoekseenheid haar onderzoeksprocessen en resultaten voldoende structureel evalueert, zowel intern als extern. De kwaliteit van het onderzoeksprogramma wordt gemonitord middels gesprekken gedurende het lopende jaar met de directeur en het managementteam van de Reinwardt Academie. Externe verantwoording vindt plaats middels presentaties en

publicaties in het kennisdomein en beroepenveld en terugkerend overleg met de Commissie van Advies van de Reinwardt Academie. De commissie ondersteunt het voornemen van het lectoraat en de academie om de kwaliteitszorg verder vorm te geven en de evaluaties meer systematisch te laten plaatsvinden als onderdeel van de PDCA-cyclus van de Reinwardt Academie. De commissie oordeelt op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie dat de onderzoekseenheid aan deze standaard **voldoet**.

Aanbevelingen

De commissie heeft veel waardering voor wat het lectoraat heeft bereikt als het gaat om de kwaliteit van onderzoek, de organisatie van alle processen en de impact die het lectoraat heeft kunnen effectueren op het erfgoed domein. Met het oog op de ontwikkeling van het lectoraat in de toekomst geeft de commissie volgende suggesties ter overweging:

- Om de kracht van beide onderzoekslijnen ten volle te benutten, moedigt de commissie de lectoren aan op zoek te gaan naar de verbindingen en dwarsverbanden tussen beide conceptuele kaders en onderzoekspraktijken.
- Voor de volgende fase in het onderzoeksprogramma spoort de commissie het lectoraat aan om de theoretische kaders verder te funderen en voort te bouwen aan de concrete vertaling van (de uitkomsten van) hun onderzoeksmethodieken naar bestaande praktijken en waardesystemen in het beroepenveld.
- De commissie ziet ruimte voor verdere ontwikkeling als het gaat om de professionalisering van docenten op het vlak van onderzoek. De lectoren zouden kunnen nadenken over hoe zij met hun expertise en ervaring kunnen bijdragen aan de versterking van de onderzoekscultuur binnen de Reinwardt academie.

Namens de voltallige visitatiecommissie,
Utrecht, februari 2019

drs. Raoul van Aalst
Voorzitter

dr. Jesseka Batteau
Secretaris

Inleiding

De Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten (AHK) biedt bachelor- en masteropleidingen aan in uiteenlopende kunst disciplines, ondergebracht bij vijf academies: de Academie voor Theater en Dans, de Breitner Academie, de Nederlandse Filmacademie, de Academie van Bouwkunst en de Reinwardt Academie. Naast het verzorgen van onderwijs, is het stimuleren en uitvoeren van praktijkgericht onderzoek een kerntaak van de AHK en haar academies. De lectoraten van de AHK vervullen daarin een belangrijke rol. Dit evaluatierapport is geschreven naar aanleiding van de evaluatie van de onderzoekseenheid van de Reinwardt Academie, het lectoraat Cultureel erfgoed, op 9 november jl.

Visie onderzoek AHK

De AHK streeft ernaar onderzoek in dienst te laten staan van onderwijs en vakontwikkeling. Zoals in haar beleidsdocumenten staat beschreven moet onderzoek aan de AHK bijdragen aan:

- de ontwikkeling van studenten, docenten en het onderwijs;
- de profilering van een faculteit en aan de afstemming van het onderwijs op de ontwikkelingen in de beroepspraktijk;
- de ontwikkeling van het kunstenveld;
- de versterking van de verbindingen tussen individuen, de opleidingen en de AHK als geheel met het werkveld, met andere instellingen voor hoger onderwijs en met de omgeving.

Deze doelstellingen vormen het uitgangspunt van de onderzoeksprogramma's van de lectoraten van de AHK: kunsteducatie, DAS Research, film, architectuur, stedenbouw, landschapsarchitectuur, muziek en cultureel erfgoed. De AHK voert daarnaast een actief promotiebeleid. Docenten kunnen via vouchers tijdelijk uitbreiding van hun aanstelling of vrijstelling van onderwijsuren krijgen om te kunnen promoveren.

De onderzoekseenheid

Het lectoraat Cultureel Erfgoed, een duo-lectorat met twee lectoren, is ondergebracht bij de Reinwardt Academie die een bachelor- en masteropleiding aanbiedt op het domein van cultureel erfgoed. Beide opleidingen richten zich op de volle breedte van het erfgoedveld en hebben als doel veelzijdige professionals op te leiden die verschillende rollen binnen dat domein kunnen vervullen. De academie positio-

neert zich expliciet als een opleidingsinstituut waarin studenten worden opgeleid tot kritische erfgoedprofessionals die op zorgvuldige wijze en met durf en nieuwsgierigheid kunnen opereren in processen van erfgoedvorming, musealisering en folklorisering.

De lectoren hebben beide een aanstelling 0,3 fte voor de uitvoering van hun lectorschap. Eén lector heeft daarnaast een aanstelling als studieleider van de internationale Master Museology en is tevens bijzonder hoogleraar Historische Cultuur en Educatie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Met de positiebepaling van de academie als uitgangspunt – waarin de kritische praktijk van de erfgoedprofessional en een dynamische erfgoedopvatting centraal staan – voert het lectoraat onderzoek uit naar de rol van de erfgoedprofessional in de 21ste eeuw.

De visitatie

De AHK heeft aan AeQui VBI de opdracht gegeven onderhavige visitatie uit te voeren. Hiertoe heeft AeQui in samenwerking met de onderzoeksgroep een onafhankelijke en ter zake kundige commissie samengesteld. Met vertegenwoordigers van de onderzoeksgroep heeft een voorbereidend gesprek plaatsgevonden. De visitatie heeft op 9 november 2018 plaatsgevonden volgens het programma dat in bijlage 2 is weergegeven. De commissie heeft de beoordeling in onafhankelijkheid uitgevoerd; aan het einde van de visitatie is de onderzoeksgroep in kennis gesteld van de bevindingen en conclusies van de commissie.

Deze rapportage is in januari 2019 in concept
toegestuurd aan de onderzoeksgroep; de reac-

ties zijn verwerkt tot deze definitieve rapportage.

1. Onderzoekprofiel en onderzoeksprogramma

Standaard 1: De onderzoekseenheid heeft een relevant, ambitieus en uitdagend onderzoeksprofiel en een onderzoeksprogramma met bijbehorende doelen die zijn geoperationaliseerd in een aantal indicatoren.

De commissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie deze standaard als **goed**. Zij stelt vast dat het lectoraat Cultureel Erfgoed een zeer relevante en onderscheidende visie en missie heeft, sterk gericht op urgente thema's en complexe vragen die in de praktijk leven. Volgens de commissie is het onderzoeksprogramma van het lectoraat concreet, actueel en innovatief en loopt het in veel opzichten vooruit op ontwikkelingen in het erfgoedveld, of dit nu gaat om onderwijs, het beroepenveld of het kennisdomein. De commissie prijst de manier waarop de lectoren vanuit hun eigen expertise en professionele netwerken onderzoeksprojecten hebben geïnitieerd en uitgevoerd. Om de kracht van beide onderzoeklijnen ten volle te benutten, moedigt de commissie de lectoren aan op zoek te gaan naar de verbindingen en dwarsverbanden tussen beide conceptuele kaders en onderzoekspraktijken.

Bevindingen

De missie en visie van de onderzoekseenheid Cultureel Erfgoed van de Reinwardt Academie sluiten aan bij de speerpunten van het instellingsplan (2013-2018) en strategisch plan (2018-2023) van de AHK waarin onder meer het excellent opleiden, de focus op inter- en multidisciplinariteit en een herkenbare positie binnen de stad Amsterdam centraal staan. Ook onderschrijft het lectoraat expliciet de doelstelling van de AHK om onderzoek ten dienste te laten staan van onderwijs en vakontwikkeling.

De missie en visie van de Reinwardt Academie zijn bovendien leidend voor het lectoraat. De academie wil professionals opleiden die vanuit een onderzoekende en ondernemende houding een betekenisvolle bijdrage leveren aan het ontstaan van en de omgang met erfgoed. De academie wil als platform fungeren waar erfgoedprofessionals kennis en ervaring uitwisselen, visies delen en innovatieve producten en praktijken ontwikkelen. Daarbij staat een dynamische erfgoedopvatting centraal: erfgoed wordt gezien als een voorlopig resultaat van een voortdurend onderhandelingsproces waarin talrijke factoren en belanghebbenden een rol spelen.

De onderzoekseenheid Cultureel Erfgoed heeft haar missie, visie en doelstellingen in het onderzoeksprogramma voor 2015-2019 geformuleerd. Daarin formuleert zij de ambitie om met docenten en professionals uit het beroepenveld te onderzoeken hoe de kritische en dynamische erfgoedopvatting van de Reinwardt Academie naar het onderwijs en de praktijk vertaald kan worden.

Leidend zijn daarbij twee aannames:

1. Erfgoed is geen vaststaand object of praktijk, maar een kwaliteit die in een voortdurende onderhandeling in een specifieke context wordt toegekend;
2. Professionele erfgoedpraktijken vereisen heden ten dage een kritisch besef van het dynamisch karakter en contextgebondenheid van erfgoedvormingsprocessen.

Deze kritisch-dynamische opvatting van erfgoed is nog niet algemeen gangbaar in het erfgoed domein. Erfgoed wordt veelal gezien als een statisch gegeven dat vervolgens een functie kan vervullen in de samenleving of anderszins geïnstrumentaliseerd kan worden. Het onderzoeksprogramma streeft nadrukkelijk de innovatie en ontwikkeling van erfgoedpraktijken na, en is erop gericht nieuwe inzichten te verwerven in de rollen die erfgoedprofessionals vervullen binnen het domein.

Het onderzoeksprogramma van de huidige lectoren loopt medio 2019 af. De commissie heeft in de kritische reflectie een overzicht kunnen raadplegen van alle gerealiseerde onderzoeksprojecten en de producten die daaruit zijn voortgevloeid. Ook heeft zij inzicht gekregen in de plannen die de lectoren in het komende half jaar nog zullen uitvoeren en wat de beoogde resultaten daarvan zullen zijn.

Het onderzoek van het lectoraat omvat twee onderzoekslijnen waarin genoemde uitgangspunten een eigen vertaling vinden: *Emotienetwerken* en *Straatwaarden*. In de onderzoekslijn *Emotienetwerken* onderzoekt Hester Dibbits, samen met andere onderzoekspartners, erfgoed als een onderhandelingsproces van verschillende actoren in een emotienetwerk. De onderzoekers observeren en ontwikkelen, in samenwerking met de praktijk, het concept emotienetwerken en vertalen inzichten naar een werkmethode die betrokkenen (professionals, scholieren, studenten, leerlingen) helpt om een 'erfgoedwijs' handelingsperspectief te ontwikkelen.

Het onderzoek rond emotienetwerken beoogt een wetenschappelijk onderbouwde methode voor kritische erfgoededucatie en kritisch cultureel burgerschap te ontwikkelen die in uiteenlopende settingen gebruikt kan worden. Ook wil het een bijdrage leveren aan een toekomstgerichte, meer inclusieve, meerstemmige erfgoedpraktijk. Dat gebeurt door:

- interventies in processen van erfgoedvorming vanuit een netwerkbenadering te bekijken;
- alternatieve handelingsperspectieven voor erfgoed- en onderwijsprofessionals op het terrein van erfgoed- en burgerschapseducatie te toetsen;
- wetenschappelijk onderbouwde visualisaties te ontwikkelen die voor deze doeleinden ingezet kunnen worden.

Voor dit onderzoek zijn twee externe subsidies verworven (JOIN-programma binnen NWA-route Veerkrachtige samenlevingen, en NWO-KIEM) en inmiddels is een begin gemaakt met het opzetten en uitvoeren van een reeks interventies, de

analyse daarvan, het verbeteren van de methode en het maken van visualisaties.

In de onderzoekslijn *Straatwaarden* onderzoekt Riemer Knoop, in samenwerking met diverse onderzoekspartners en vertegenwoordigers uit het beroepenveld, processen die spelen op het cross-overgebied tussen erfgoed en de vormgeving van de publieke ruimte en de leefomgeving. De Reinwardt Academie heeft in voorgaande jaren een 'ErfgoedLab' ontwikkeld binnen de context van het expertisecentrum Amsterdam Creative Industries Network (ACIN). Daarin werkte zij samen met de Academie van Bouwkunst van de AHK en kreeg het *Straatwaarden* onderzoek een plaats. Beide fasen van het onderzoek (*Straatwaarden 1*: 2016-2017; *Straatwaarden 2*: 2018-2019) bestonden uit een reeks van research-werkateliers, masterclasses en workshops waarin er gekeken wordt naar 'constructieve interventies' op het gebied van erfgoed en betekenisgeving. Daartoe zijn verschillende locaties met bijhorende actoren en gemeenschappen geselecteerd en onderzocht, in samenwerking met onderzoekers en vertegenwoordigers uit het erfgoeddomein.

Het onderzoek wordt expliciet geplaatst binnen de context van actuele cultureel-maatschappelijke ontwikkelingen, waaronder de voortschrijdende vermaatschappelijking van de omgang met erfgoed, de toenemende rol van sociale duurzaamheid, participerende praktijken en het belang van 'betekenisgeving' bij de inrichting van de leefomgeving. 'Sustainisme' is daarbij een belangrijk concept dat de nadruk legt op het ontwerp en actieve karakter van erfgoedvorming.

Overwegingen

Op basis van de bestudeerde documentatie en de gesprekken die de visitatiecommissie voerde stelt zij vast dat het lectoraat een ambitieus, relevant en onderscheidend profiel heeft waarin urgente thema's en complexe vraagstukken binnen het erfgoeddomein aan de orde worden

gesteld. Beide onderzoekslijnen hebben duidelijke doelstellingen geformuleerd die binnen de aanstellingsperiode zijn gerealiseerd. Ook voor de periode volgend op de evaluatie (tot medio 2019) hebben de lectoren hun doelen geëxpliciteerd.

De commissie is zeer te spreken over de inhoud van beide onderzoekslijnen van de lectoren, die ieder vanuit een eigen conceptueel kader, maar gedragen door een gezamenlijke kritisch-dynamische visie op erfgoedpraktijken, onderzoeksprojecten hebben geïnitieerd en uitgevoerd waarin partners uit het domein hebben geparticipeerd en waarvan de uitkomsten als zeer relevant worden ervaren door het beroepveld en het kennisdomein. Beide onderzoekslijnen streven ernaar vernieuwende impulsen te geven aan traditionele praktijken en perspectieven binnen het erfgoeddomein waar een

statische opvatting van erfgoed nog steeds gebruikelijk is. De commissie prijst de innovatieve kwaliteiten van het onderzoeksprogramma en is van oordeel dat het lectoraat als geheel aan de frontlinie van praktijkgericht erfgoedonderzoek zit.

De commissie is zeer positief over het profiel van het lectoraat en de inhoud van de onderzoekslijnen. Zij moedigt de lectoren aan, nu het einde van hun aanstellingstermijn in zicht is, om de dwarsverbanden en verbindingen tussen de verschillende conceptuele kaders te expliciteren om zo de kracht van beide onderzoeksbenaderingen ten volle te benutten.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie deze standaard als **goed**.

2. Organisatie

Standaard 2: De wijze waarop de eenheid is georganiseerd, de inzet van mensen en middelen en de interne en externe samenwerkingsverbanden, netwerken en relaties maken de realisatie van het onderzoeksprofiel mogelijk.

De commissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie deze standaard als **goed**. De commissie heeft veel bewondering voor wat de lectoren met relatief weinig mankracht en middelen hebben weten te realiseren binnen hun aanstellingsperiode. Zij prijst de wijze waarop beide lectoren met grote toewijding en engagement hun onderzoeksopdracht hebben uitgevoerd. Dankzij goede strategische netwerken en samenwerkingsverbanden met partners uit de hele breedte van het erfgoed domein is het lectoraat in staat om relevante en innovatieve onderzoeksprojecten uit te voeren die leiden tot nieuwe (handelings)perspectieven in de beroepspraktijk, het kennisdomein en het onderwijs. De commissie moedigt de AHK aan de inspanningen van haar lectoren nog verder organisatorisch te ondersteunen.

Bevindingen

Organisatie en staf

De kern van het lectoraat Cultureel erfgoed wordt gevormd door de twee lectoren, ieder met een aanstelling van 0.3 fte. De lectoren worden ondersteund door twee onderzoeksassistenten en een managementassistent. Hester Dibbits is naast haar aanstelling als lector, ook studieleider van de Master of Museology (0,45 fte) en lid van het managementteam van de Reinwardt Academie. Voorts is zij sinds 2014 benoemd als bijzonder hoogleraar Historische Cultuur en Educatie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR), bij de Erasmus School of History, Culture and Communication. Deze leerstoel is ingesteld door het Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie Amateurkunst (LKCA). In deze hoedanigheid begeleidt zij o.m. verschillende promotieprojecten op het terrein van erfgoed en de omgang met het verleden. Riemer Knoop is archeoloog en classicus en heeft jarenlange professionele ervaring op het gebied van archeologie, monumentenzorg, musea en erfgoed. Ook werkt hij als consultant voor het erfgoedveld met vraagstukken op het gebied van beleidsontwikkeling, communicatie en strategie.

De relatie met het onderwijs is op verschillende manieren georganiseerd. De lectoren hebben

geen vaste kenniskring of onderzoeksgroep, maar betrekken docenten, studenten en andere geïnteresseerden in wisselende formaties op verschillende manieren bij hun activiteiten. Naast de lectoren, zijn er ook twee docent-onderzoekers van de Reinwardt op structurele basis verbonden aan het lectoraat. Zij hebben voor hun onderzoekstaken externe financiering gekregen vanuit respectievelijk NWO en HBO-KIEM. Docent-onderzoekers kunnen verder aanspraak maken op promotie-vouchers van de AHK. Daar is in de afgelopen jaren ook gebruik van gemaakt door docenten, maar dit heeft voornamelijk niet tot een promotie geleid.

Als lid van het managementteam en studieleider van de masteropleiding kan Dibbits inzichten en kennis uit onderzoek in het curriculum inbrengen, het onderwijs (mede)vormgeven en bijdragen aan de ontwikkeling van onderzoeksvaardigheden. Ook Knoop doceert in de masteropleiding en draagt bij aan de inhoud en vorm van het onderwijs. Zo zijn er in de afgelopen jaren keuzevakken en afstudeerthema's aangeboden die aansluiten bij de thema's van het onderzoeksprogramma.

Via het Artist-in-Residence programma (AiR) nodigen lectoren, vaak in samenwerking met andere lectoraten, bijzondere gastonderzoekers uit die samen met de masterstudenten diverse projecten en onderzoeken uitvoeren. Deze acti-

viteiten monden uit in publicaties gefinancierd door AiR.

Om naast de betrokken onderzoekers ook andere docenten te informeren over en te enthousiasmeren voor de onderzoekslijnen houden de lectoren regelmatig lectoraatsbijeenkomsten voor het hele docententeam, in sommige gevallen met extra genodigden.

Samenwerkingsverbanden

Om de doelstellingen van de onderzoekslijnen te realiseren werken de lectoren nauw en intensief samen met partners uit het beroepenveld, het onderwijs en het kennisdomein. Onderzoek vindt niet alleen plaats mét, maar ook ín het werkveld zelf. Binnen de onderzoekslijn Emotienetwerken zijn partners betrokken uit het academische domein (EUR), toegepast onderzoek (RWA), erfgoed educatie en participatieve praktijk (Imagine IC en Museum Gouda), creative research (Waag Society) en cultuureducatie- en cultuurparticipatiebeleid (LKCA) en onderwijsbeleid en methodologie (CED-groep). De onderzoekslijn Straatwaarden werkt samen met organisaties uit het beroepenveld (Verhalenhuis Belvédère, The Beach/Garage Notweg, Stichting de Oude Kerk, l'M BINCK), het nationale programma voor archiefinnovatie Archief2020 en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, die producten afneemt en ook fungeert als onderzoekscasus. Daarnaast is het lectoraat een actieve partner in het samenwerkingsinitiatief van hogescholen in Amsterdam ACIN (Amsterdam Creative Industries Network). Ook is er samenwerking voortgevoerd (in het kader van de NWO-KIEM-aanvraag) uit de participatie in de netwerkorganisatie Amsterdam Research Institute of Arts and Sciences (ARIAS) waarin de AHK, UvA, HVA en Gerrit Rietveld Academie samenwerken om onderzoek over en in de kunsten te bevorderen.

Tot slot participeren de lectoren actief in verschillende landelijke overlegorganen, zoals de Nationale Onderzoeksraad Erfgoed en het landelijk Overleg Erfgoedconsulenten en dragen zij bij aan initiatieven vanuit het erfgoed domein, zoals Archeohotspots.

Middelen

Uit de eerste geldstroom worden de lectoren, managementassistente, onderzoeksassistenten en onderzoeksleden gefinancierd, evenals de budgetten voor faciliteiten, publicaties en het organiseren en bezoeken van symposia en conferenties. Voor wat betreft de tweede en derde geldstroom weten de lectoren subsidies te verwerven voor projecten samen met partners in de netwerken waarin zij participeren. Hester Dibbits heeft vanuit haar positie bij de EUR, met Reinwardt als mede-aanvrager, subsidie kunnen verwerven voor het EmErEd-project (Emotienetwerken rond erfgoed en educatieve settings) via het JOIN-startimpulsprogramma binnen de route Veerkrachtige samenlevingen van de Nationale Wetenschapsagenda. Met NWO-financiering kon ook een senior docent-onderzoeker binnen het lectoraat worden aangesteld (0,2 fte voor een jaar).

Onder leiding van Dibbits werkt een internationaal consortium vanuit een NWO-KIEM-subsidie, en met de EUR als penvoerder, aan een aanvraag voor Horizon2020 rond het idee van emotienetwerken en object learning.

Recentelijk is ook een NWA-aanvraag ingediend voor een onderzoeksproject van zes jaar (2019-2024) waarin de methode van emotienetwerken verder wordt uitgebouwd. Daarbij zijn alle KNAW-instituten, een groot aantal universiteiten en 22 publieke en private stakeholders uit het erfgoed domein betrokken.

Voorts maakt het lectoraat regelmatig gebruik van haar lokale en landelijke netwerken om tot coproductie en cofinanciering van onderzoeksactiviteiten te komen.

Overwegingen

De commissie oordeelt dat de organisatie, de middelen, de inzet van staf en de diverse samenwerkingsverbanden goed aansluiten bij de specifieke doelstellingen van het lectoraat en de realisatie van de onderzoekslijnen mogelijk maken. De commissie is positief over de manier waarop het lectoraat is georganiseerd en heeft

veel waardering voor de grote toewijding, inzet en engagement waarmee de lectoren hun onderzoekstaak uitvoeren. De commissie is onder de indruk van hoeveel de lectoren hebben kunnen realiseren in de afgelopen jaren.

De commissie is zeer te spreken over de samenwerkingsverbanden waarin het lectoraat participeert. Dankzij de netwerken en vele verschillende partners waarmee de lectoren hun onderzoek uitvoeren zitten zij dicht op de thema's en vraagstukken die in het werkveld leven en zijn zij in staat met vernieuwende perspectieven en praktijken het beroepenveld te verrijken. De

commissie constateert verder dat het lectoraat goed gebruik maakt van de verschillende financieringsmogelijkheden en ook daarin de juiste strategische keuzes maakt als het gaat om het betrekken van partners en stakeholders. Gezien de beperkte aanstellingsomvang en de grote inzet van beide lectoren, moedigt de commissie de AHK aan om het lectoraat op organisatorisch vlak nog verder te ondersteunen.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie deze standaard als **goed**.

3. Standaard voor onderzoek

Standaard 3: Het onderzoek van de onderzoekseenheid voldoet aan de standaarden die in het vakgebied gelden voor het doen van onderzoek

De commissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie deze standaard als **goed**. De commissie is zeer positief over de kwaliteit van de onderzoeksprojecten die nauw aansluiten bij de vraagstukken en thema's die in het domein van erfgoed spelen. Het lectoraat heeft haar standaarden voor het onderzoek geëxpliciteerd en de commissie prijst de zorgvuldige en kritisch-reflectieve houding van de lectoren als het gaat om de keuze voor en invulling van de methodieken die zij hanteren. Dat de kwaliteit van onderzoek ook extern wordt getoetst en gevalideerd blijkt uit de honorering van onderzoeksaanvragen en de grote waardering van (inter)nationale *peers* voor de onderzoeksoutput. De commissie is zeer positief over wat er is gerealiseerd en zou voor de volgende fase in het onderzoeksprogramma het lectoraat aansporen om de theoretische kaders verder te funderen en voort te bouwen aan de concrete vertaling van (de uitkomsten van) hun onderzoeksmethodieken naar bestaande praktijken en waardesystemen in het beroepenveld.

Bevindingen

De onderzoekseenheid hanteert de door de hogescholen in Nederland gezamenlijk geformuleerde kwaliteitscriteria voor praktijkgericht onderzoek (Advies Werkgroep Kwaliteit van Praktijkgericht Onderzoek en het Lectoraat, 2017): praktijkgericht onderzoek dient 'praktisch relevant', methodisch grondig' en 'ethisch verantwoord' te zijn. Uit de onderzoeksprojecten en gesprekken die de commissie voerde blijkt dat deze criteria inderdaad leidend zijn voor het lectoraat.

Het lectoraat wil concrete handelingsperspectieven bieden voor (toekomstige) erfgoedprofessionals en instrumenten aanreiken om bewust te worden van welke processen en interacties van invloed zijn als het gaat om erfgoedvorming.

Het lectoraat Cultureel Erfgoed hanteert verschillende onderzoeksmethodieken: kwalitatief, empirisch, etnografisch, design research, action research en practice based research. Daarbij is de reflectie op de methodiek en eigen positie van de onderzoeker steeds een belangrijk onderdeel van het onderzoek. Een deel van het onderzoek vindt plaats in labs of ateliers, waarbij erfgoedpraktijken en erfgoedvraagstukken met een divers gezelschap tegen het licht worden

gehouden. Een ander deel van het onderzoek bestaat uit een klassieke combinatie van literatuuronderzoek, veldwerk (observaties) en interviews. Voor het lectoraat zijn concrete cases en sites steeds het vertrekpunt en er is voortdurend aandacht voor 'different ways of knowing', of anders gesteld, voor vormen van kennis die niet direct als zodanig worden herkend en voor de in erfgoed-onderhandelingen vaak impliciet blijvende emoties, belangen en agenda's van de verschillende stakeholders. Ethisch bewustzijn en verantwoording vormen dan ook een essentieel onderdeel van het onderzoek:

De lectoren maken ieder gebruik van specifieke concepten die fungeren als een analytische lens die het denken en handelen van onderzoekers en deelnemers stuurt: 'sustainisme' in de onderzoekslijn Straatwaarden en 'emotienetwerken' en 'erfgoedwijsheid' in de onderzoekslijn Emotienetwerken. Het onderzoek beoogt dan ook vooral inzicht te geven in complexe culturele dynamieken als het gaat om erfgoedvorming en heeft niet zozeer als doel definitieve antwoorden te geven op afgebakende vragen.

Dat de onderzoeken van het lectoraat inderdaad aan de beschreven standaarden voldoen en door het kennisdomein worden gevalideerd, blijkt uit

de honorering van onderzoeksaanvragen, de presentaties van het onderzoek bij (inter)nationale conferenties en onderwijsinstellingen in diverse landen in de wereld, en de publicatie van onderzoek in boeken, relevante vakbladen en internationale *peer reviewed* journals. Ook heeft het lectoraat vanuit onderzoek veel gewaarde producten en educatieve materialen ontwikkeld voor de erfgoedpraktijk. Beide lectoren geven zeer regelmatig advies, lezingen en workshops aan de beroepspraktijk.

Door de vele samenwerkingsverbanden en netwerken van het lectoraat wordt de kwaliteit van het onderzoek steeds ook extern getoetst. De consortia en partners waarmee het lectoraat haar onderzoeksaanvragen doet, en de participatie in landelijke en internationale netwerken garanderen dat de kwaliteit van de onderzoeksprojecten aan de normen voldoen die in het kennisdomein gelden en aansluiten bij de ontwikkelingen in het beroepenveld.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat de onderzoeksprojecten van het lectoraat in alle opzichten tegemoetkomen aan de eisen die binnen het kennisdomein en het vakgebied gelden. Zij is zeer positief over de kwaliteit van de verschillende soorten onderzoeksprojecten en stelt vast dat het lectoraat zorgvuldige en kritisch-reflectieve afwegingen maakt bij de keuze van haar onderzoeksmethodieken. Deze sluiten volgens de commissie nauw aan bij de vraagstukken die zij willen adresseren binnen het erfgoeddomein en leiden tot vernieuwende inzichten, producten en praktijken.

Het lectoraat heeft de criteria voor onderzoek geëxpliciteerd in het onderzoeksprogramma en de uitkomsten van onderzoek worden extern getoetst en gevalideerd dankzij de succesvolle

aanvragen van onderzoekssubsidies, de publicaties in de relevante tijdschriften en boeken, en presentaties op internationale congressen. De kwaliteit van het onderzoek wordt bovendien bevestigd door de producten die de lectoren leveren aan het beroepenveld, variërend van educatief materiaal, tot workshops, presentaties en advies. Ook de nauwe samenwerking met vele (academische) onderzoekspartners en organisaties uit het brede erfgoeddomein zorgt ervoor dat de kwaliteit van het onderzoek aan de strenge wetenschappelijke eisen voldoen en de relevantie voor het werkveld steeds is geborgd.

De commissie is onder de indruk van de kwaliteit van het onderzoek en wat de lectoren in de afgelopen jaren hebben gerealiseerd en complimenteert hen voor de opbouw van het grondige werk dat zij hebben verricht. Voor de volgende fase van het onderzoeksprogramma zou de commissie de lectoren willen aanmoedigen hun theoretische kaders verder te funderen, door deze te spiegelen aan verwante benaderingen (netwerktheorie en waardesystemen, bijvoorbeeld) in andere disciplines.

Het werkveld en het kennisdomein hebben behoefte aan nieuwe visies en benaderingen voor de omgang met erfgoed en hebben grote belangstelling voor de onderzoeksprojecten van het lectoraat, zo blijkt ook uit de gesprekken die de commissie met externen voerde. Om het onderzoek meer toepasbaar te maken in het erfgoeddomein zou er een verdere vertaling en terugkoppeling kunnen plaatsvinden van deze nieuwe handelingsperspectieven naar de bestaande waardestelsels en de dagelijkse praktijk in het beroepenveld.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie deze standaard als **goed**.

4. Impact van het onderzoek

Standaard 4: De onderzoekseenheid realiseert voldoende relevantie op het gebied van:

- *de beroepspraktijk en de samenleving;*
- *onderwijs en professionalisering;*
- *kennisontwikkeling binnen het onderzoeksdomein.*

Het onderzoek heeft in voldoende mate impact op de hiervoor omschreven gebieden.

De commissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie deze standaard als **goed**. De commissie stelt vast dat het lectoraat op vernieuwende en relevante wijze bijdraagt aan het erfgoeddomein in al haar verscheidenheid. Kennis en inzichten uit onderzoek vloeien terug naar het onderwijs in bachelor- en masteropleiding, leiden tot hooggewaardeerde producten en praktijken voor het beroepenveld en resulteren in presentaties bij (inter)nationale congressen en publicaties in boeken, relevante vakbladen en wetenschappelijke tijdschriften. De commissie prijst de wijze waarop het lectoraat erin is geslaagd om met haar onderzoeksprojecten naam te verwerven en zich te onderscheiden binnen het erfgoeddomein. Als het gaat om de professionalisering van docenten op het vlak van onderzoek ziet de commissie nog ruimte voor verdere ontwikkeling.

Bevindingen

Onderwijs en professionalisering

Het lectoraat heeft een goede verbinding met het onderwijs aan de Reinwardt Academie, met name in de masteropleiding, dankzij de positie van Hester Dibbits als studieleider en lid van het managementteam. In deze hoedanigheid is zij inhoudelijk verantwoordelijk voor het mastercurriculum. Beide lectoren doceren in de masteropleiding (en soms in de bacheloropleiding) en hebben hun onderzoek op verschillende wijzen ingebracht in het curriculum. Bij de master heeft Dibbits samen met een docent ruimte gecreëerd in het programma voor onderzoek naar de rol van emoties en gevoel ('affect') in processen van erfgoedvorming. Binnen de bachelor Cultureel erfgoed werden en worden keuzevakken en afstudeerthema's aangeboden over erfgoedwijsheid en emotienetwerken, over voeding, over stedelijkheid, over erfgoed en ruimte, over herinneren en vergeten en over Queering Collections. Dit alles heeft geresulteerd in een reeks afstudeerscripties, zowel bij de bachelor als de masteropleiding, die een bijdrage leveren aan het lectoraatsonderzoek. Een aantal studenten werd door de lectoren zelf begeleid.

Het lectoraat heeft geen formele kenniskring, maar werkt geregeld samen met docenten die een bijdrage leveren aan onderzoeksprojecten of die zelf een (promotie)onderzoek uitvoeren. Twee docent-onderzoekers van de Reinwardt Academie maken op dit moment structureel onderdeel uit van het lectoraat, zij hebben voor deze onderzoekstaken externe financiering gekregen vanuit respectievelijk het NWO en HBO-KIEM.

Beroepspraktijk

De commissie heeft kunnen vaststellen dat het lectoraat dicht op de erfgoedpraktijk zit dankzij haar rijkgeschakeerde professionele netwerken en samenwerkingsverbanden. Onderzoeksprojecten worden altijd met uiteenlopende partners en stakeholders uitgevoerd, en vinden veelal plaats in het beroepenveld zelf.

Culturele, educatieve en organisaties, musea, archieven en andere erfgoedinstellingen benaderen het lectoraat zeer regelmatig met praktijkvragen. Het lectoraat levert dan ook veel uiteenlopende producten en diensten af die het beroepenveld en het onderwijs ten goede komen. Zo is er binnen de onderzoekslijn Emotienetwerken een 'toolkit' ontworpen die in verschillende

settings gebruikt kan worden en ook daadwerkelijk wordt ingezet door erfgoedprofessionals. Het Nationaal Instituut Nederlands Slavernijverleden en Erfenis (NiNSee), bijvoorbeeld, is voornemens de methode van emotienetwerken te gebruiken voor een nationaal onderzoek naar de doorwerking van het slavernijverleden. Ook de grensverkenningen die in het Straatwaardenonderzoek worden uitgevoerd zullen naar aanleiding van vragen uit het beroepenveld in een toolkit worden omgezet. De casuïstiek van de tweede fase van de onderzoekslijn is tot stand gekomen als reactie op vragen om advies en interventies vanuit het beroepenveld (mede naar aanleiding van de publicatie van het boek *Straatwaarden in 2017*) zoals onder meer Verhalenhuis Belvédère Rotterdam, Stadgenoot Amsterdam, Binckhorst, Oude Kerk Amsterdam en RCE/Erfgoedacademie.

De lectoren geven daarnaast workshops en lezingen over hun onderzoeksthema's aan de beroepspraktijk en geven zij advies aan organisaties in het beroepenveld, bijvoorbeeld in het kader van het Europees Jaar van het Cultureel Erfgoed en aan Curriculum.nu, de commissie Erfgoed en Monumenten van de Raad van Cultuur en de commissie Erfgoed en Monumenten van het Prins Bernhard Cultuurfonds. Dibbits en Knoop zijn ook lid van diverse nationale erfgoedcommissies.

Kennisontwikkeling

Het lectoraat wil een brede doorwerking bewerkstelligen als het gaat om kennisontwikkeling, zowel richting de beroepspraktijk als binnen het wetenschappelijke domein. Het lectoraat publiceert daarom via verschillende kanalen, variërend van vaktijdschriften tot *peer reviewed* wetenschappelijke artikelen. Daarnaast participeren lectoren, zoals eerder beschreven, regelmatig aan internationale symposia, conferenties en congressen om hun werk te presenteren. Ook geven zij gastlessen en lezingen op uitnodiging van internationale onderwijsinstellingen.

Om het beroepenveld en erfgoedonderwijs te kunnen innoveren, investeert het lectoraat in

(onderzoeks)activiteiten die een internationaal en innovatief perspectief geven op het erfgoeddomein. Zij nodigt daartoe internationale erfgoedprofessionals en onderzoekers uit voor conferenties, lezingen en projecten die aansluiten bij het onderzoeksprogramma. Voorbeelden hiervan zijn de gastsprekers tijdens de serie kennisevents die het lectoraat organiseert onder de noemer Stadsgevoel, de internationale edities van de Erfgoedarena (o.a. de aflevering over Religieus erfgoed met als gastspreker John Reeve), de bijdragen van Britse (Beunderman, Hansen) en Amerikaanse (Ermacora, Bullivant) onderzoekers aan de ateliers binnen het Straatwaardenonderzoek en de buitenlandse sprekers van de Reinwardt Memorial Lectures.

Overwegingen

De commissie prijst de kwaliteit en impact van het onderzoeksprogramma op het onderwijs, de beroepspraktijk en het kennisdomein. De onderzoeksprojecten leiden tot innovatieve inzichten die gepubliceerd worden in boeken, relevante tijdschriften, waaronder *peer reviewed* wetenschappelijke. De producten en praktijken die uit het onderzoek voortvloeien dragen bij aan de ontwikkeling van de erfgoedpraktijk. De commissie stelt vast dat het lectoraat een duidelijke stem heeft en een onderscheidende positie heeft verworven in het erfgoeddomein, blijkens de belangstelling die er is voor hun conceptuele kaders en methodieken. De commissie is positief over de manier waarop onderzoek haar doorwerking vindt in het onderwijs. Inzichten en kennis uit onderzoek krijgen concreet een plek in de bachelor- en mastercurricula, niet alleen doordat de lectoren zelf doceren en bijdragen aan curriculumontwikkeling, maar ook doordat uitkomsten daadwerkelijk vertaald worden in bepaalde methodieken en curriculumonderdelen. De commissie is zeer positief over de impact van het onderzoek op het onderwijs, het beroepenveld en het kennisdomein, maar ziet ruimte voor verdere ontwikkeling als het gaat om een meer structurele bijdrage aan de professionalisering

van docenten op het vlak van onderzoek. Docenten aan de Reinwardt Academie zijn op dit moment in beperkte mate betrokken bij het onderzoeksprogramma. De lectoren zouden kunnen nadenken over hoe zij meer kunnen

bijdragen aan de ontwikkeling van een onderzoekscultuur binnen de academie als geheel. Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie deze standaard als **goed**.

5. Kwaliteitszorg

Standaard 5: De onderzoekseenheid voert regelmatig en systematisch evaluatie uit van de onderzoeksprocessen en resultaten. Aan de uitkomsten daarvan verbindt de onderzoekseenheid waar nodig verbeteringen.

De commissie oordeelt op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie dat de onderzoekseenheid aan deze standaard **voldoet**. De commissie stelt vast dat de onderzoekseenheid haar onderzoeksprocessen en resultaten voldoende structureel evalueert, zowel intern als extern. De kwaliteit van het onderzoeksprogramma wordt gemonitord middels gesprekken gedurende het lopende jaar met de directeur en het managementteam van de Reinwardt Academie. Externe verantwoording vindt plaats middels presentaties en publicaties in het kennisdomein en beroepenveld en terugkerend overleg met de Commissie van Advies van de Reinwardt Academie. De commissie ondersteunt het voornemen van het lectoraat en de academie om de kwaliteitszorg verder vorm te geven en de evaluaties meer systematisch te laten plaatsvinden als onderdeel van de PDCA-cyclus van de Reinwardt Academie.

Bevindingen

Het lectoraat ziet op verschillende manieren toe op de kwaliteit van haar onderzoek. Gedurende het jaar hebben de lectoren regelmatig overleg over de resultaten van het onderzoek met de directeur van de Reinwardt Academie. Eén van de lectoren rapporteert over het onderzoek in het tweewekelijkse managementteamoverleg. Er is sprake van een cyclus van jaarverslag, begroting en functioneringsgesprek.

Elke aanstellingsperiode wordt afgesloten met een eindrapportage waarin het onderzoek geëvalueerd en verantwoord wordt. Het lectoraat zal komend jaar verslag gaan doen van de afgelopen onderzoeksperiode (2015-2019).

De ontwikkelingen binnen het lectoraat zijn een vast agendapunt bij het overleg met de Commissie van Advies van de Reinwardt Academie. De directeur en lectoren, die standaard aanwezig zijn, lichten voor de commissie gemaakte keuzes toe, presenteren resultaten en vragen om advies. De directeur brengt twee keer per jaar verslag uit van onderzoeksresultaten in managementrapportages aan het College van Bestuur van de AHK. Sinds 2018 wordt onderzoek afzonderlijk besproken in een PDCA-gesprek over onderzoek, waarmee een eerste stap is gezet om aan te sluiten bij het kwaliteitszorgbeleid voor onderzoek van de AHK.

Bij het opstellen van onderzoeksvorstellen besteden de lectoren zorgvuldig en expliciet aan-

dacht aan de relevantie, doelstellingen, samenwerking en beoogde resultaten van het project. Zoals beschreven in hoofdstuk 4, wordt de kwaliteit van het onderzoek steeds ook extern geborgd door de consortia en samenwerkingsverbanden waarmee het lectoraat haar aanvragen indient en het onderzoek uitvoert. Tevens laten de waardering van en belangstelling voor de onderzoeksuitkomsten in het beroepenveld en het kennisdomein zien dat de onderzoeken voldoen aan de kwaliteitseisen die gelden in het erfgoed domein.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat de onderzoekseenheid de kwaliteit van haar onderzoek voldoende monitort en borgt, dankzij terugkerend overleg met de directeur en het managementteam, alsook met de Commissie van Advies. De commissie constateert naar aanleiding van de documentatie en de gesprekken die zij voerde dat er een goede reflectieve en kritische cultuur is waarin gezamenlijk wordt nagedacht over de kwaliteit van onderzoek, de ingezette methodieken en de resultaten daarvan. Wel stelt zij met de betrokkenen vast dat op het moment van de visitatie er nog in beperkte mate sprake is van een volledige en systematische kwaliteitscyclus waarin het lectoraat als geheel en de onderzoeken afzonderlijk worden geëvalueerd. Dit hangt mede samen met ontwikkelingen aan de

Reinwardt Academie in 2017-2018, en de aanstelling van een nieuwe directeur in 2018. De huidige directeur heeft veel ervaring in de kwaliteitszorg en de commissie heeft er alle vertrouwen in dat de kwaliteitsborging verder vorm zal krijgen onder haar leiding, met oog voor de eigenheid van onderzoek van de Reinwardt Academie en aansluitend bij het kwaliteitszorgbeleid

van de AHK. Ook zal er per 1 november een fulltime kwaliteitsmedewerker worden aangesteld om dit proces te ondersteunen. Deze overwegingen in ogenschouw nemend, stelt de commissie vast dat de onderzoekseenheid **voldoet** aan deze standaard.

Bijlagen

Bijlage 1 Visitatiecommissie

Naam panellid (incl. titulatuur)	Korte functiebeschrijving van de panelleden (1-3 zinnen)
R. van Aalst	De heer Van Aalst zit met regelmaat visitaties voor in het hoger onderwijs
J. Janssen	Joks Janssen is directeur van BrabantKennis, het platform waar strategische kennis van en over Brabant wordt verzameld en gedeeld. Ook is hij bestuurslid van de Vereniging voor Landbouwgesciedenis en bijzonder hoogleraar Ruimtelijke Planning en Cultuurhistorie bij de Environmental Science Group van Wageningen University via een Belvedere-leerstoel.
A. Vugts	Agnes Vugts is in 2016 als zelfstandige begonnen met haar bedrijf Agnes Vugts Erfgoedprojecten. Ze was jarenlang actief als museumconsulent in de provincie Limburg en kent daardoor vele musea en erfgoedinstellingen, zowel klein als groot. Naast de inhoud richt haar interesse zich naar de organisaties en de mensen in de culturele sector. Daarnaast studeerde ze onlangs af bij de Open Universiteit in het vak organisatieverandering en ontwikkeling

De commissie werd bijgestaan door dr. J.M. Batteau, extern secretaris.

Alle commissieleden hebben een verklaring van onafhankelijkheid en onpartijdigheid ondertekend.

Bijlage 2 Programma visitatie

9 november 2018, Lectoraat Cultureel Erfgoed AHK

- 9.30 inloop
- 10.00- 11.15 intern overleg panel
- 11.15- 11.45 presentaties lectoren Riemer Knoop en Hester Dibbits (2x 15 minuten)
- 11.45- 12.30 onderzoeksprogramma: programma en organisatie:
Hester Dibbits, Riemer Knoop, Nel van Dijk
- 12.30- 13.15 lunch
- 13.15- 14.15 doorwerking van het onderzoek:
Nancy van Asseldonk, Theo Thomassen en Karin Westerink
Arja van Veldhuizen, Guinevere Ras en Joke Bosch
- 14.15- 14.30 pauze
- 14.30- 15.30 methode van onderzoek:
Hester Dibbits, Riemer Knoop, Michiel Schwarz en Jule Forth
- 15.30- 16.00 intern overleg panel
- 16.15- 16.45 terugkoppeling panel en afsluiting
- 16.45- 17.30 borrel voor belangstellenden

Bijlage 3 Bestudeerde documenten

- Zelfevaluatie
- Programma lectoraat Cultureel Erfgoed
- Overzicht betrokken onderzoekers onderzoekslijnen
- Overzicht publicaties, presentaties, onderwijs en producten per onderzoekslijn (2013-2018)
- Voorbeelden van onderzoeksaanvragen en projectplannen uit beide onderzoekslijnen
- Voorbeelden van artikelen
- Publicatie in het kader van AiR
- Algemene beleidsdocumentatie AHK, waaronder Instellingsplan 2013-2018 en Strategisch plan 2018-2023.

